

Conferentie over SDG's
EDF – BDF (3 maart 2018)
Toespraak van Pierre Gyselincx

Mijnheer de Voorzitter, beste Yannis,

Dames en heren, beste collega's,

Het Belgian Disability Forum (BDF) is verheugd zijn ervaringen van 2017 op het vlak van de opvolging van het vrijwillig verslag van België over de uitvoering van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) met u te kunnen delen.

Ik heb gezien dat u aandachtig geluisterd hebt naar de uiteenzetting van mevrouw Pottiez voor de Eerste Minister, en van mevrouw Dubrux voor de Federale Raad voor duurzame ontwikkeling.

Hiervan wil ik twee dingen onthouden:

Enerzijds onthoud ik dat de procedure op Belgisch niveau ingewikkeld, haastwerk en nogal frustrerend was voor de verschillende actoren. Dit was het geval voor het BDF en het maatschappelijk middenveld in het algemeen, maar ook in zeker mate voor de medewerkers van het Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling die het verslag opgesteld hebben, en voor de betrokken politieke actoren.

Anderzijds onthoud ik ook dat er een duidelijke wil is om te blijven samenwerken, elk in zijn eigen rol, met korte deadlines, en met het voornemen de procedure te verbeteren opdat het eindresultaat in 2030 succesvol zou zijn.

Een woordje uitleg bij de procedure zoals het BDF deze ervaren heeft

Wij zijn niet van meet af aan bezig met de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Het is pas sinds februari 2017, op verzoek van het EDF, meer bepaald van Marion Steff. Al snel moesten wij een standpunt innemen.

Op Europees niveau hebben wij zo snel mogelijk geleerd en onze verantwoordelijkheid genomen door in april deel te nemen aan het *Civil Society Organisations Regional Forum* in Genève. Ik heb er namens het EDF gesproken over het cruciale thema van de armoede.

Nog op Europees niveau hebben wij op 7 en 8 juni 2017 deelgenomen aan de opleiding over de SDG's door het EDF. Olivier Magritte nam er deel aan voor het BDF en gaf ons feedback.

Op Belgisch niveau hebben wij contact opgenomen met de medewerkers van het Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling (FIDO). Dit gebeurde via het secretariaat van de cel Buitenlandse Zaken, die het UNCRPD-dossier beheert. Het is belangrijk een samenwerking op lange termijn met de administratie te ontwikkelen: het vertrouwen dat wij in 10 jaar tijd opgebouwd hebben, kan ons helpen onze weg te vinden.

Wij hebben pas zeer laat contact opgenomen met het FIDO. Wij werden goed ontvangen, maar als wij wilden meewerken aan het vrijwillig verslag van België, moesten wij ... binnen de twee weken "voorbeelden van goede praktijk" inzake handicap doorgeven ... Bovendien hadden wij geen toegang tot het ontwerp van het verslag.

Het BDF heeft dus beslist niet mee te werken: anders waren wij als het ware een illustrator die een boek moest versieren zonder het te kunnen lezen. Let op: dit betekent niet dat wij kritiek hadden op de inhoud van het ontwerp van verslag ... Wij wisten gewoonweg niet wat erin stond.

- Vandaar een eerste advies voor de nationale raden van de Staten die de komende jaren een VNR zullen opstellen: neem zo snel mogelijk contact op met het orgaan dat het VNR zal opstellen en bouw er een vertrouwensrelatie mee op. Dit zal uiteraard beter zijn dan wat wij gedaan hebben.

Daarna bleef het jammer genoeg stil ... Het vrijwillig verslag van België zou eind april gepubliceerd worden, maar dat gebeurde niet. Toen wij ernaar vroegen, kregen wij als antwoord: "het komt

eraan" ... Uiteindelijk werd het verslag pas op 20 juni 2017 gepubliceerd. Het maatschappelijk middenveld had dus nog tien dagen de tijd om input aan het VN-secretariaat te geven.

Aangezien het verslag 75 pagina's in het Engels telde, was het voor het BDF onbegonnen werk een efficiënte samenwerking met zijn 17 lidorganisaties te organiseren, temeer omdat ons land drie nationale talen en een complexe institutionele structuur heeft.

In de praktijk heeft het BDF-secretariaat het VNR van België geanalyseerd vanuit het oogpunt van de situatie van personen met een handicap. De analyse had betrekking op drie aspecten: kwantiteit, kwaliteit en methode. Dit resulteerde in een nota van vijf bladzijden, beknopt, maar genuanceerd. Deze nota werd gewijzigd en goedgekeurd door de raad van bestuur van het BDF, en daarna ter informatie naar de verantwoordelijken van de 17 lidorganisaties van het BDF gestuurd.

Een andere moeilijkheid was dat de nota niet als zodanig ingediend kon worden bij het VN-secretariaat. Dit moest aan de hand van een elektronische lijst met vijf vragen, waarop in een beperkt aantal tekens geantwoord moest worden ... Een zeer kort formaat dat niet genoeg ruimte liet voor nuance.

Deze vragenlijst hebben wij voorgelegd aan het VN-secretariaat, en hebben het EDF en de IDA van 10 tot 19 juli 2017 in New York voor ons verdedigd.

De BDF-nota verdween evenwel niet in de vergeetput. Wij hebben deze bezorgd aan de bevoegde minister en de Eerste Minister van België: in feite waren zij, via de VN, ons doelwit.

Een woordje uitleg bij de beslissing van het BDF om geen deel uit te maken van de officiële Belgische delegatie in New York: het EDF wilde duidelijk dat wij druk zouden uitoefenen om opgenomen te worden in de delegatie. De RvB van het BDF was evenwel van mening dat wij geen deel konden uitmaken van een officiële delegatie om een verslag voor te stellen waaraan wij niet meegewerkt hadden.

Wellicht hebben wij hierdoor een kans gemist om nuttige contacten te leggen voor onze toekomstige integratie in de

procedure voor de opvolging van de SDG's op Belgisch niveau. Toch geloven wij dat onze coherentie ook een boodschap is die zowel de Belgische regering als het Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling kunnen begrijpen en waarderen.

Anderzijds was het maatschappelijk middenveld goed vertegenwoordigd, weliswaar zonder de handicapsector, maar met een kritische visie die in veel opzichten perfect aansloot bij de inhoud van onze analyse van het VNR van België.

Ik denk dus dat de boodschappen die het BDF had moeten overbrengen, hun doel bereikt hebben en gehoord werden. De uiteenzetting van mevrouw Pottiez versterkt onze indruk. Wij zullen snel weer contact opnemen met het Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling om te zien hoe wij in de toekomst kunnen samenwerken.

Nu iets over de inhoud van het VNR volgens het BDF

Ik zal snel onze antwoorden doornemen op de vragen die ons gesteld werden over het VNR van België:

1) Wordt er verwezen naar personen met een handicap in het document?

De termen "handicap" en "personen met een handicap" komen meermaals voor.

2) Hoeveel keer en in welke context?

- "Personen met een handicap" komt vijf keer voor.
- "Handicap" komt 3 keer voor.
- "Toegankelijkheid" komt 5 keer voor.

Niettemin zeggen deze verschillende vermeldingen helemaal niets over een stelselmatige integratie en globale aanpak van het thema.

3) Kwamen de bijdragen van de verenigingen voor personen met een handicap aan bod in dit verslag?

Zoals reeds uitgelegd, heeft geen enkele Belgische organisatie voor personen met een handicap aan dit verslag meegewerkt.

Bovendien wordt in het verslag meermaals verwezen naar de besluitvorming en het systeem van 'adviesraden'. Nochtans werden de adviesraden van personen met een handicap die op de verschillende bestuursniveaus van het federale België bestaan, niet geraadpleegd. Zij worden ook niet vermeld in de lijsten van bestaande adviesraden, hoewel het bestaan ervan rechtsgeldig is.

4) Werden de bijdragen van de verenigingen voor personen met een handicap al dan niet behandeld in dit verslag?

Hoewel in het VNR staat dat de adviesraden een voorlopige versie van het verslag ontvangen hebben om het binnen een maand na te lezen, werd het aan geen enkele bestaande federale of regionale adviesraden voor personen met een handicap voorgelegd. Nochtans is het bestaan ervan rechtsgeldig en worden zij regelmatig betrokken bij de procedures die opgezet zijn in het kader van andere VN-instrumenten, meer bepaald in het kader van het UNCRRD.

5) Verwachtingen van het BDF over onderwerpen die niet aan bod gekomen zijn in het verslag terwijl dat wel het geval had moeten zijn

Over het geheel genomen, is het VNR van België een samenvoegsel van verschillende elementen. Hieruit blijkt duidelijk dat de regeringen van het federale België op een ongecoördineerde manier optreden. Dit is een van de belangrijkste bevindingen waarop wij gewezen hebben bij de publicatie van het alternatief verslag van het BDF over de uitvoering van het UNCRRD door België.

In het verslag worden veel "cosmetische ingrepen" genoemd als voorbeelden van goede praktijken. Dit versterkt de indruk van een gebrek aan een globale visie en planning door de regeringen op basis van een wetenschappelijke evaluatie van de behoeften.

Wilt u meer hierover weten? Dan nodig ik u uit de gedetailleerde analyse op de website van het BDF te lezen:

<http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/rapport-sdg-s.html> (in het Frans en het Nederlands)

Conclusie

Het BDF wou zich strikt opstellen in dit dossier. Wij hebben vastgesteld dat de commentaren van het maatschappelijk middenveld in het algemeen overeenstemmen met deze van het BDF.

Wij zijn blij vandaag het standpunt van de Eerste Minister gehoord te hebben. Dit biedt goede vooruitzichten voor constructief werk in de komende maanden. Dit is beslist de weg die alle landen van de Europese Unie moeten inslaan. Wij wensen het u toe.

Ik hoop dat onze ervaring nuttig kan zijn om een doeltreffende samenwerking met de nationale autoriteiten in uw land tot stand te brengen. Het is immers essentieel dat de SDG-procedures tegen 2030 concrete resultaten opleveren ...